

«Трудова слава» II ступеня МАРТИС «Золота Фортуна», володарями премій якої є видатні особистості з понад 60 країн світу. У 2016 р. став лауреатом Премії імені Ярослава Мудрого у номінації «За видатні досягнення в науково-дослідницькій діяльності з проблем правознавства».

Олексій Іванович Ющик – вчений, який послідовно обстоює свою принципову наукову позицію; є взірцем високого професіоналізму, працездатності, відданості улюбленій справі; знаним фахівцем, якого цінують за глибоку ерудицію та мудрі настанови.

Зичимо Вам, шановний Олексію Івановичу, міцного здоров'я на довгі роки, невичерпної енергії і творчого натхнення, добра, радості, нових життєвих успіхів і звершень. Нехай усе задумане і заплановане буде успішно втілене в життя, а янгол-охоронець завжди оберігає Вас від усіх незгод і негараздів!

ЮВІЛЕЙ НАТАЛІЇ РАФАЕЛІВНИ МАЛИШЕВОЇ

25 квітня 2017 р. відзначила свій ювілей добре знана в Україні та за її межами правознавець, визнаний фахівець у галузі міжнародного та національного екологічного та космічного права, європейського права та порівняльного правознавства, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений юрист України Малишева Наталія Рафаелівна.

Н. Р. Малишева народилася в Києві, у родині відомого юриста Рафаеля Гевондовича Кочар'янца, який майже 30 років очолював юридичну службу Академії наук України. Тому з дитинства Наталія Рафаелівна мала можливість спілкуватись з багатьма провідними вченими, а також юристами-практиками, що і вплинуло значною мірою на вибір її життєвого шляху. У 1974 р. вона з відзнакою закінчила юридичний факультет Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка і пов'язала свою професійну та наукову діяльність з Інститутом держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, пройшовши послідовно усі етапи зростання: стажист-дослідник, молодший науковий співробітник, старший науковий співробітник, докторант, провідний науковий співробітник, а з 2011 р. – завідувач відділу проблем аграрного, земельного, екологічного та космічного права. У 1998 р. вона стала одним з організаторів Міжнародного центру космічного права при цьому ж Інституті, який невдовзі став визнаним у світі науковим осередком розвитку нового напрямку юридичної науки, правового забезпечення відповідної практики. Від часу заснування цього Центру вона працює заступником його директора.

Захистивши у 1981 р. кандидатську дисертацію «Охорона навколишнього середовища від шумового впливу (правові та організаційні питання)», вона зосередилася на проблемах екологічного права. У 1993 р. прослухала курс права та політики ЄС у галузі навколишнього середовища в Католицькому університеті Лувен-ла-Нев (Бельгія), отримала відповідний сертифікат. Тоді ж в якості запрошеного професора розпочала співпрацю з Університетом Пуатьє, який є одним з найстаріших у Європі, виконання наукових проектів з Ліонським університетом (Франція). У 1994 р. протягом трьох місяців працювала у складі міжнародної експертної групи Академії міжнародного права (Гаага, Нідерланди), за результатами виконаного дослідження підготувала наукову до-

повідь «Гармонізація та диференціація національних правових систем у галузі охорони навколишнього середовища», яка викликала значний інтерес серед правознавців. Спираючись на ці здобутки, у 1996 р. Н. Р. Малишева, успішно захистила докторську дисертацію «Гармонізація екологічного законодавства в Європі», сформулювавши найважливіші засади подального розвитку цієї сфери, адаптації відповідного законодавства України до права ЄС. Визнанням наукових здобутків стало обрання її у 2000 р. членом-кореспондентом, а у 2008-му – дійсним членом (академіком) Національної академії правових наук України. У 2001 році їй було присвоєно вчене звання професора.

Науковий доробок Н. Р. Малишевої – понад 500 наукових праць, серед яких: монографії «Охрана окружающей среды от шумового воздействия (правовые и организационные вопросы)» (1981), «Гармонизация экологического законодательства в Европе» (1996), «Законодавство: проблеми ефективності» (у співавт., 1995), «Економіко-правові питання екології» (у співавт., 1996), «Собственность граждан» (у співавт., 1997), «Біорізноманіття Карпатського біосферного заповідника» (у співавт., 1997), «Екологічний контроль: питання теорії та практики» (у співавт., 1999), «Судовий захист екологічних прав громадян» (у співавт., 2001), «Правові засади впровадження в Україні Конвенції про біорізноманіття» (у співавт., 2003), «Нариси з космічного права» (2010), «Міжнародне право навколишнього середовища: стан та перспективи розвитку» (2010), «Зміцнення фінансової стійкості природоохоронних територій України» (у співавт., 2011), «Космические путешествия» (у співавт., 2012), «Теорія і практика конституціоналізації галузевого законодавства України» (у співавт., 2013), «Політика енергоефективного розвитку в контексті зміни клімату» (у співавт., 2014); колективно підготовлені підручники: «Земельне право» (2001), «Екологічне право України» (2001), «Заповідна справа в Україні» (2003), «Екологічне право України: Академічний курс» (2005, 2008); «Проблеми права екологічної безпеки» (2016), численні коментарі законодавства. Вона є автором першого Французько-українського та українсько-французького юридичного словника (60 000 слів та словосполучень, 2017).

Низку наукових робіт з міжнародного та порівняльного космічного права підготовлено нею у складі міжнародних творчих колективів і видано у провідних зарубіжних виданнях. Це, зокрема, колективна монографія «National Regulation of Space Activities». – Springer Science+Business Media B.V. – 2010 (англійською), що отримала першу премію Міжнародної академії астронавтики у 2011, «Cologne Commentary on Space Law (у трьох томах). Volume II «The 1975 Convention on Registration of Objects Launched into Outer Space (REG)» – Cologne. – 2013 (англійською), «Аналіз і пілотаж публічної політики», 2010 (у співавторстві з науковцями Франції, Бельгії та Швейцарії). Щойно до видавництва «ELEVEN» (Німеччина, Голландія) передана індивідуальна монографія «Space Policy and Space Law in the Post-Soviet States» (передбачається опублікування у березні 2018 р.).

Н. Р. Малишева брала активну участь у розробленні проектів багатьох найважливіших законів України, що сформували основу сучасного правового регулювання в екологічній та космічній сферах, серед яких: «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про відходи», «Про мисливське

господарство та полювання», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про екологічний аудит», Водного, Лісового кодексів України, а також Закону України «Про космічну діяльність», низка міжнародно-правових документів у цих сферах права. Зокрема, у 2016–2017 рр. у складі міжнародної робочої групи ЮНЕСКО Н. Р. Малишева плідно працювала над розробленням Декларації щодо етичних принципів, пов'язаних зі зміною клімату, яка позитивно сприйнята міжнародною спільнотою. Неодноразово представляла Україну в міжнародних організаціях, зокрема, у Комітеті ООН з цивільної відповідальності за ядерну шкоду, Комітеті ООН з мирного використання космічного простору та його Юридичному підкомітеті. Брала активну участь у численних міжнародних, зокрема європейських, наукових проєктах з екологічної та космічної проблематики, очолювала напрям «Правові та політичні аспекти активного вивчення космічного сміття» в європейсько-українському проєкті LEOSWEEP «Зміцнення безпеки на низькій навколосезній орбіті з розширеною електричною установкою», який було успішно виконано і прийнято Єврокомісією (2013–2016 рр.).

Значним є внесок Н. Р. Малишевої і у підготовку науковців вищої кваліфікації. Вона є заступником голови спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій Д 26.236.02 при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, була науковим консультантом по докторських дисертаціях А. М. Мірошніченка, В. М. Комарницького, П. О. Гвоздика, Н. В. Барбашової, Н. Р. Кобецької, а також науковим керівником з понад 20 кандидатських дисертацій з міжнародного та екологічного права, надаючи дієву підтримку та доробки наукових пошуків багатьом тепер знаним ученим.

Про авторитетність Н. Р. Малишевої у науковій спільноті свідчить запрошення її до складу редколегій багатьох провідних видань, зокрема таких, як: «Правова держава», «Держава і право», «Судова апеляція», «Космічна наука і технологія», «Екологічне право України». Міжнародне визнання засвідчується обранням її членом Міжнародного інституту космічного права Міжнародної астронавтичної федерації (з 2003), членом-кореспондентом Міжнародної академії астронавтики (з 2007), запрошенням до складу експертів Міжнародної спілки права навколишнього середовища, Міжнародного союзу збереження природи (IUCN), до викладацької діяльності у провідних вищих навчальних закладах.

Наукові здобутки, активна громадська та педагогічна діяльність Н. Р. Малишевої відзначені різноманітними нагородами. У 1992 р. за заслуги в розбудові української державності, участь у створенні екологічного законодавства України їй було присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України», за цикл наукових праць «Розроблення наукових засад і практичних рекомендацій збереження біорізноманіття в контексті сталого розвитку України» у складі колективу науковців їй було присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки (2005). Відзначена вона також численними академічними нагородами.

Н. Р. Малишева вирізняється особливим творчим потенціалом, людяністю та принциповістю, готовністю до співпраці, постійно перебуває у науковому пошуку, самовдосконаленні. Натхненно працюючи на науковій, викладацькій та громадській нивах, Наталія Рафаелівна завжди залишається доброю дружи-

ною, мамою, бабусею, мудрою порадицею та надійним другом для колег, усіх, хто потребує її підтримки та допомоги.

Дирекція Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, колеги, друзі щиро вітають глибокошановану Наталію Рафаелівну Малишеву та щиро бажають активного творчого довголіття, нових звершень, міцного здоров'я та сімейного благополуччя.

ДО ЮВІЛЕЮ ЗАСНОВНИЦІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ШКОЛИ ПРАВОВОЇ ПОЛІТОЛОГІЇ І. О. КРЕСІНОЇ

10 серпня 2017 р. свій 65-літній ювілей відзначила Ірина Олексіївна Кресіна – широковідомий в Україні та поза її межами вчений, етнополітолог, засновниця української школи правової політології, яка разом зі своїми численними учнями досліджує політико-правові засади державотворчих, суспільно-політичних процесів.

Народилася Ірина Олексіївна 10 серпня 1952 р. у місті Києві. У 1974 р. закінчила Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка). У 1974–1975 рр. вона працювала вчителькою у середній школі у м. Києві, у 1975–1992 рр. – науковим редактором, завідувачем редакції суспільно-політичної літератури правління Товариства «Знання» України. З 1984 по 1988 р. навчалася в аспірантурі Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, у 1990 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук. У 1994 р. їй було присвоєно вчене звання доцента.

У 1990–2001 рр. І. О. Кресіна працювала за сумісництвом доцентом кафедри політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури. У 1992–1995 рр. – доцент кафедри українознавства Київського інституту сухопутних військ, у 1995–1999 рр. – доцент кафедри політології Київського інституту «Слов'янський університет». У 1995–1998 рр. Ірина Олексіївна навчалася у докторантурі на кафедрі політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури. У 1999 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук на тему «Українська національна свідомість у контексті сучасних політичних процесів». Саме з цієї фундаментальної праці розпочалося її становлення як відомого етнополітолога. Вчене звання професора було присвоєно Ірині Олексіївні у 2001 р.

З 1999 р. І. О. Кресіна присвятила себе роботі в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, де спочатку працювала завідувачем Центру з підготовки 6-томної «Юридичної енциклопедії», а з 2002 р. очолила створений нею відділ правових проблем політології. При цьому Ірина Олексіївна продовжувала, за сумісництвом, викладацьку діяльність – на посаді професора кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська академія» (з 1999 по 2006 р.), кафедри політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури (2001–2008 рр.). Поза тим у 2003–2004 рр. вона була головним редактором Видавничого Дому «Ін Юре». У 2003 р. Ірину Олексіївну було обрано академіком Української академії політичних наук, у 2006 р. їй було присуджено почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки